

Afghanistan: Dokumentutstedelse ved den afghanske ambassaden i Oslo

- Den afghanske ambassaden i Oslo utsteder som hovedregel ikke pass
- Gyldighetstiden av maskinlesbare pass forlenges
- Gyldighetstiden av maskinlesbare utløpte pass kan forlenges
- Det er ikke mulig å søke om «Tazkera in Absence»

Afghanske utenriksstasjoner etter maktovertakelsen

Taliban tok makten i Afghanistan med militære midler i august 2021 og etablerte et islamsk emirat. Statsbyggingsprosjektet og republikken kollapset. Den afghanske ambassaden i Oslo, ambassadøren og hans medarbeidere anerkjenner ikke Det islamske emiratet og Taliban som legitime makthavere i Afghanistan. Ambassadør til Norge, Youssof Ghafoorzai, uttalte i møter med Landinfo (januar 2022 og juni 2022) at ambassaden fortsatt representerer det afghanske folket og Den islamske republikken Afghanistan. Det er republikkens flagg som vaier utenfor ambassadens lokaler. Kontakten mellom ambassaden og Utenriksministeriet i Kabul er begrenset og omhandler kun konsulære saker. Ifølge den afghanske ambassaden i Oslo (møte, januar 2024) er slik kontakt nødvendig for å bistå afghanere i Norge med konsulære tjenester.

Holdningen til hjemlandets de facto myndighet deler ambassaden i Oslo med den store majoriteten av afghanske utenriksstasjoner (BBC News 2022). Taliban har ingen kontroll over afghanske stasjoner i Europa eller Nord-Amerika. Enkelte utenriksstasjoner, blant annet ambassaden i Washington, har blitt stengt på grunn av manglende finansiering (Siddique 2023; Dawi 2022). Andre, slik som ambassaden i Oslo, har opprettholdt driften, men nedskalert virksomheten og antallet ansatte (møte, januar 2024). Forholdet mellom de facto myndighetene i Afghanistan og utenriksstasjonene er uavklart. Informasjonen som her formidles om dokumentutstedelse ved ambassaden i Oslo kan derfor endres raskt.

Flere av stasjonene i Afghanistans naboland og i regionen er under Talibans kontroll. Ambassaden i Islamabad, Pakistan, ledes av Taliban. I mars 2022 ble det innsatt en ambassadør utnevnt av Taliban i Turkmenistan (Majumdar 2022). Også

Qatar, India, Kina, Iran, Tyrkia og Russland har utsendte fra de facto myndighetene.

Taliban hevdet i april 2023 å ha diplomatisk tilstedeværelse i 14 land. Bekymring for terrorisme og migrasjon har ført til at enkelte naboland har valgt å knytte diplomatiske bånd med de facto myndighetene (Siddique 2023).

Ingen land har anerkjent Talibans regime, det gjelder også de statene som har afghanske utenriksstasjoner med utsendinger fra Taliban. De facto myndighetenes utsendte er ikke akkrediterte diplomater, ifølge den afghanske ambassaden i Oslo (møte, januar 2024).

Den afghanske ambassaden i Oslo utsteder som hovedregel ikke nye pass

På ambassadens hjemmeside er budskapet svært klart: «The issuance of new passports is currently NOT possible» (Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan Oslo u.å.). Ambassaden har bekreftet i flere møter med Landinfo, blant annet i august 2022, at de ikke utsteder nye pass. Dette begrunnes med mangel på passhefter ved generalkonsulatet i Bonn, som personaliserer passene. Det skal ikke ha vært påfyll av passhefter etter maktovertakelsen. Dette var situasjonen ved alle afghanske utenriksstasjoner.

I løpet av høsten 2023 ble Landinfo forelagt pass som var utstedt av ambassaden i Oslo. På forespørsel fra Landinfo, opplyste ambassaden at hovedregelen om at det ikke utstedes nye pass ligger fast, men at det gjøres enkelte unntak (e-post av 22. november 2023). Ambassaden utdypet i møte med Landinfo (januar 2024) at den unntaksvis legger til rette for utstedelse av nye pass dersom det dreier seg om tilfeller hvor søkerens nære familie er alvorlig syk, begravelse av nær slektning eller andre forhold som ambassaden vurderer som «emergency or urgent needs». Det kan dreie seg om reiser til Afghanistan, Europa eller andre steder.

Ambassaden opplyser at de har utstedt om lag 80 pass etter maktovertakelsen. Forutsetningen er at søkeren kan fremlegge tazkera. Dette følger av passloven, som fortsatt gjelder, ifølge ambassaden. Passene som utstedes har en gyldighet på ti år og koster 4900 NOK. Det første passet ble utstedt omtrent et halvt år etter at Taliban tok makten, ifølge ambassaden (Den afghanske ambassaden i Oslo, januar 2024).

Afghanske nyhetsmedier meldte i august 2023 at enkelte afghanske utenriksstasjoner under Talibans kontroll i Iran, Pakistan og konsulatet i Istanbul, hadde startet å utstede pass (Ziaei 2023).

Gyldighetstiden på utstedte pass forlenges

I og med at det normalt ikke utstedes nye pass, har den afghanske ambassaden i Oslo etablert en praksis hvor de forlenger gyldighetstiden av utstedte pass (Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan Oslo u.å.). Ambassaden kunngjorde praksisen på sin hjemmeside 19. november 2021. Dette er en felles

praksis for alle afghanske ambassader og utenriksstasjoner, også de som er under Talibans kontroll.

Tazkera kan fremlegges som dokumentasjon ved søknad om forlengelse av pass, men er ikke et krav. Ambassaden i Oslo krever at følgende dokumentasjon vedlegges søknaden (Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan Oslo 2021):

- Det opprinnelige passet
- Kopi av oppholdskort
- To fotografier

Hva som kreves av dokumentasjon varierer mellom ulike utenriksstasjoner. Den afghanske ambassaden i London krever eksempelvis at søkere fremlegger «Original MoFA Attested Tazkera» ved søknad om forlengelse av passets gyldighetstid (Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan London u.å.).

Pass forlenges ved at det festes en maskinlesbar sticker/etikett i passet. Pass med forlenget gyldighetstid er ifølge den afghanske ambassaden i Oslo (møte, januar 2024) godkjent som reisedokument, også til Afghanistan. Gyldigheten forlenges normalt med fem år. Nasjonalt ID-senter kjenner imidlertid til tilfeller hvor gyldighetstiden er både kortere og lengre (Nasjonalt ID-senter 2022, s. 18).

Slik Landinfo forstår situasjonen, vil praksisen fortsette til utenriksstasjonene igjen er i stand til å utstede nye pass utover ekstraordinære tilfeller. Det er uklart om eller når det vil skje. Det er også uklart om Taliban vil tillate at praksisen med å forlenge gyldighetstiden fortsetter. Taliban har en åpenbar ambisjon om innsette egne folk og få kontroll over de afghanske utenriksstasjonene (France 24 2022).

Gyldighetstiden på utløpte pass forlenges

Gyldighetstiden av utløpte pass kan også forlenges. Dette gjelder imidlertid kun maskinlesbare pass; gyldighetstiden av håndskrevne pass forlenges ikke. I e-post av 10. august 2022 forklarte ambassaden at de nå forlenger utgåtte pass med fem år.

Også andre ambassader forlenger gyldighetstiden for utløpte pass. Eksempelvis opplyser konsulatet i Vancouver på sin hjemmeside at de forlenger utløpte pass, men innehaveren må betale et gebyr for tiden som har løpt etter at passet utløp. Gebyret er på 20 USD per år (Consulate General of The Islamic Republic of Afghanistan Vancouver 2021).

Det er ikke mulig å søke om «Tazkera in Absence»

Inntil Talibans maktovertakelsen i august 2021 var det mulig å søke om tazkera ved afghanske utenriksstasjoner, omtalt som Tazkera in Absence (se Landinfo 2020, s. 23-25). Ambassaden opplyser på sin hjemmeside at det for tiden ikke er mulig å søke om Absentee Tazkira (Embassy of the Islamic Republic of

Afghanistan Oslo 2022). Den afghanske ambassaden i Oslo bekreftet dette i møte med Landinfo i juni 2022 og januar 2024.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

BBC News (2022, 28. juni). Delhi Afghanistan embassy not taking orders from Taliban. *BBC News*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-61950476> [lastet ned 5. august 2022].

Consulate General of The Islamic Republic of Afghanistan Vancouver (2021). *Extensions of passports*. Vancouver: Consulate General of the Islamic Republic of Afghanistan. Tilgjengelig fra <https://www.vancouver.mfa.af/news/extension-of-passports.html> [lastet ned 11. januar 2024].

Dawi, Akmal (2022, 14. mars). Afghan Diplomatic Missions in US Close, Remain Open Elsewhere. *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/6485698.html> [lastet ned 11. januar 2024].

Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan London (u.å.). *Passport Extension*. London: Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan. Tilgjengelig fra <https://afghanembassy.org.uk/english/consulate/passport-extension/> [lastet ned 11. januar 2024].

Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan Oslo (2021). *Passport Extension*. Oslo: Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan Tilgjengelig fra <https://www.afghanistanembassy.no/passport-extension-booking/> [lastet ned 11. januar 2024].

Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan Oslo (2022). *Absentee Tazkira*. Oslo: Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistanembassy.no/consular-services/absentee-tazkira/> [lastet ned 11. januar 2024].

Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan Oslo (u.å.). *Passport*. Embassy of the Islamic Republic of Afghanistan, Oslo Norway. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistanembassy.no/consular-services/passport/> [lastet ned 11. januar 2024].

France 24 (2022, 14. mars). Afghan diplomats under pressure from Taliban regime. *France 24*. Tilgjengelig fra <https://www.france24.com/en/live-news/20220314-afghan-diplomats-under-pressure-from-taliban-regime> [lastet ned 3. august 2022].

Landinfo (2020, 23. april). *Tazkera, pass og andre ID-dokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Temanotat-Afghanistan-Tazkera-pass-og-andre-ID-dokumenter-oppdatering-23042020.docx.pdf> [lastet ned 24. juni 2022].

Majumdar, Anwesha (2022, 22. mars). Turkmenistan Becomes 1st Central Asian Nation To Accept Taliban-appointed Afghan Envoy. *Republicworld.com*. Tilgjengelig fra <https://www.republicworld.com/world-news/rest-of-the-world-news/turkmenistan-becomes-1st-central-asian-nation-to-accept-taliban-appointed-afghan-envoy-articleshow.html> [lastet ned 25. juli 2022].

Nasjonalt ID-senter (2022). *Afghanske pass: Status for passutstedelse i Afghanistan og ved afghanske utenriksstasjoner etter Talibans maktovertakelse 15. august 2021*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. Tilgjengelig fra Landdatabasen [lastet ned 25. august 2022].

Siddique, Abubakar (2023, 7. april). Unrecognized Taliban Aims To Boost Legitimacy By Wrestling Control Of Afghan Diplomatic Missions. *Radio Free Europe*. Tilgjengelig fra <https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-diplomatic-missions-legitimacy/32353807.html> [lastet ned 10. januar 2024].

Ziaei, Hadia (2023, 23. august). Passport Distribution for Afghan Citizens Begins in Three Countries. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/afghanistan-184770> [lastet ned 10. januar 2023].

Muntlige kilder

Den afghanske ambassaden i Oslo. Møte 9. januar 2024.

Den afghanske ambassaden i Oslo. Møte 3. juni 2022.

Den afghanske ambassaden i Oslo. Møte 17. januar 2022.

Den afghanske ambassaden i Oslo. E-post 22. november 2023.

Den afghanske ambassaden i Oslo. E-post 10. august 2022.

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.